

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут філології
Кафедра теорії літератури, компаративістики
і літературної творчості
Бердянський державний педагогічний університет

**ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ:
КОНЦЕПЦІЇ, ІНТЕРПРЕТАЦІЇ**

Науковий збірник

Київ – Логос – 2014

УДК 82.0
ББК 83я43
Т 33

Теорія літератури: концепції, інтерпретації: наук. зб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т філології, Каф. теорії л-ри, компаративістики і літ. творчості; ред.- кол.: Л.В. Грицик (голова) [та ін.]. – К., 2014. - 239 с.
ISBN 978-966-171-780-9.

У збірнику вміщено матеріали, що представляють теоретичні моделі сучасної літературознавчої думки – текстологічні й компаративні аспекти дослідження тексту, проблеми жанрології, національні коди художнього письма, поетикальні студії тощо. До збірника увійшли праці співробітників кафедри теорії літератури, компаративістики і літературної творчості Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка, її вихованців, наукові дослідження відомих вітчизняних та зарубіжних учених.

Видання розраховане на викладачів вищої школи, науковців, учителів, аспірантів і студентів-філологів.

УДК 82.0
ББК 83я34

Рецензенти:

Бовсунівська Т.В. – д-р філол. н., проф.,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Пелешенко Ю.В. – д-р філол. н., пров. наук. сп.,
Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 4 від 18 листопада 2014 року)

Статті публікуються в авторській редакції.

Адреса редакційної колегії: 01033, Київ, б-р Тараса Шевченка, 14, Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кафедра теорії літератури, компаративістики і літературної творчості (кімн. 117, тел. (044) 239-32-34, E-mail: teorialit@ukr.net).

Редакційна колегія: Грицик Л.В., д-р філол. н., проф.(голова), Гейбуллаєва Р.М., д-р філол. н., проф. (Азербайджан), Баканідзе О.А., д-р філол. н., проф. (Грузія), Мельник Я.І., д-р філол. н., проф. (Німеччина), Набитович І.Й., д-р філол. н., проф. (Польща), Ненадавєц А.М., д-р філол. н., проф. (Білорусь), Тарнавський М.О., д-р філол. н., проф. (Канада), Астаф'єв О.Г., д-р філол. н., проф., Костенко Н.В., д-р філол. н., проф., Бернадська Н.І., д-р філол. н., проф., Гнатюк М.М., д-р філол. н., проф. (редактор-упорядник), Ткаченко А.О., д-р філол. н., проф., Шаповал М.О., д-р філол. н., доц., Андрійченко Н.М., к. філол. н., доц.

На обкладинці: Ескіз вітража в фойє Київського університету імені Т.Г. Шевченка, 1964 р.
Автори: О.Заливаха, Л.Семикіна, А.Горська.

Підп. до друк. 18.12.2014. Формат 60x84^{1/16}. Папір офс. Гарнітура «Таймс». Друк. офс.
Ум. друк.арк. 11,9. Обл.- вид. арк.12,0. Наклад 300 прим. Зам. 81

Віддруковано у видавництві «Логос» з оригіналів авторів.

Свідоцтво ДК № 201 від 27.09.2000 р.

01030, Київ-30, вул. Богдана Хмельницького, 10, тел. 235-6003

© Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, 2014

ISBN 978-966-171-780-9

ЗМІСТ

<i>Алієва Заміна</i> , к. філол. н., доц. ІСТОРИЧНИЙ РОМАН АНАТОЛІЯ ЗОХРАББЕКОВА «КРАЇНА ВОГНІВ»: ШЛЯХИ ДУХОВНОГО ПОСТУПУ АЗЕРБАЙДЖАНЦІВ.....	6
<i>Астапенко Ігор</i> , магістрант ЛОКУС URBI У ЗБІРЦІ ЕММИ АНДІЄВСЬКОЇ «МІСТА-ВАЛЕТИ».....	11
<i>Астаф'єв Олександр</i> , д-р філол. н., проф. ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ ДИСКУРС ТА ЙОГО СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ.....	15
<i>Бабенко-Жирнова Марина</i> , аспірант ПЕРЦЕПЦІЙНІ МОДЕЛІ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ ЛІРИКИ.....	23
<i>Бернадська Ніна</i> , д-р філол. н., проф. ЖАНР ПОСЛАННЯ У ТВОРЧОСТІ ПАВЛА ГРАБОВСЬКОГО.....	36
<i>Білоус Петро</i> , д-р філол. н., проф. СТРУКТУРА ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ЛІТЕРАТУРІ.....	45
<i>Бодасюк Олена</i> , бакалавр ПОЕТИЧНІ ЗБІРКИ ЄВГЕНА ПЛУЖНИКА «РАННЯ ОСІНЬ» ТА «ДНІ» У ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНТЕКСТІ 20-ИХ РОКІВ ХХ СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ АРХІВУ ЮРІЯ МЕЖЕНКА).....	50
<i>Бровко Олена</i> , д-р філол. н., проф. СПОГАДИ ІВАНА БІЛОГУБА «НЕКРОЛОГ»: ЛІТЕРАТУРА ОСОБИСТОГО ДОКУМЕНТУ.....	56
<i>Бугрій Анастасія</i> , к. філол. н., викл. ЕСКАПІСТСЬКЕ СВІТОВІДЧУТТЯ У РОМАНІ І. МАКЬЮЕНА «АМСТЕРДАМ».....	60
<i>Гладун Дарина</i> , бакалавр УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР У КИЄВІ НА ПОЧАТКУ 20-ИХ РОКІВ ХХ СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ НЕОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЮРІЯ МЕЖЕНКА).....	65
<i>Гнатюк Мирослава</i> , д-р філол. н., проф. ФЕНОМЕН АВТОРА У ГЕНЕТИЧНІЙ ТЕКСТОЛОГІЇ.....	73
<i>Грицик Людмила</i> , д-р філол. н., проф. РУСТАВЕЛІ В КОМУНІКАТИВНИХ МОДЕЛЯХ ЄВГЕНА МАЛАНЮКА.....	86
<i>Гузій Ольга</i> , магістр ДЖЕРЕЛА ТЕКСТУ ПОЕЗІЇ ЛЕОНІДА ГЛІБОВА «КТО БЛАЖЕН?».....	92
<i>Донбай Алі</i> , д-р філол. н., проф. РОЗВИТОК ПОРІВНЯЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У НОВІЙ ТУРЕЦЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	105

Магічна навіювальна сила слова стала справжнім одкровенням для юнака, який через десятиліття проніс цей спогад про опік на руці від самої лише фрази гіпнотизера про розжарене залізо. Потужна словесна енергетика, вільний політ думки, пріоритет морально-етичних цінностей – ті складові художньої літератури, на які звертав увагу студентів професор І.М.Білогуб.

Жага до життя змушувала політв'язня Івана Білогуба двічі тікати на волю. Саме ця жага до життя передавалася й студентам – то співом на лекції про поезію Олеся, то пристрасним монологом про силу слова, та раптовим одкровенням про власну життєву історію. Саме ця жага до життя надихала професора Івана Білогуба, внутрішня сила і шляхетність якого викликають захоплення, на самовіддану й натхненну працю, що ще потребує осмислення і чекає на майбутніх молодих дослідників. Ця проблема окреслює перспективи наукової роботи, пов'язані з системним вивченням документів особистого походження.

1. Білогуб І. М. Некролог: спогади / [упоряд., передм. О. І. Неживий] / Іван Білогуб. – Луганськ: Вив-во «Шлях», 2000. – 72 с.; 2. Довлатов С. Зона: записки надзирателя / Сергей Довлатов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.ru/DOWLATOW/zona.txt>.; 3. З облоги ночі: Збірник невірничої поезії України 30 – 80 рр. / [упор. М. Самійленко]. – К. : Укр. письм., 1993. – 492 с.; 4. Онікієнко І. М. Філософсько-естетичні мотиви лірики поетів-дисидентів (В. Стус, І. Світличний І. Калинець) / Онікієнко Інна Миколаївна : Дис. ... канд. філол. наук : 10.01.01. – К., 1997. – 155 с.; 5. Руденко М. Лірика; передм. Л. Талалай / Микола Руденко. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 1997. – 144 с.; 6. Руденко М. Д. Поезії / Микола Данилович Руденко. – К.: Дніпро, 1991. – 413 с.; 7. Чехівський О. Муза Тараса Шевченка і невірничої поезії 30 – 80 років / О. Чехівський // XXXII Наукова Шевченківська конференція 21 – 22 травня 1998 року: Матеріали. – Луганськ, 1998. – С. 98 – 100; 8. Харчук Р. «Невірник той, хто душу не зберіг» / Роксана Харчук // Літ. Україна. – 1990. – 20 груд.

*Анастасія Бугрій,
к. філол. н., викл.,
Київський університет
імені Бориса Грінченка*

ЕСКАПІСТСЬКЕ СВІТОВІДЧУТТЯ У РОМАНІ І. МАКЬЮЕНА «АМСТЕРДАМ»

У статті проаналізовано специфіку осмислення ескапістської філософії у романі І.Макьюена «Амстердам».

Ключові слова: ескапізм, вигаданий світ, самодеструкція.

В статье проанализировано специфику осмысления эскапистской философии в романе И.Макьюена «Амстердам»

Ключевые слова: эскапизм, выдуманный мир, самодеструкция.

The article analyzes the specificity of interpretation of escapist philosophy in the novel «Amsterdam» by I.McEwan.

Key words: escapism, invented world, self-destruction.

Ескапізм як глобальне явище сучасності представлений у культурно-філософських розвідках А.Еванса («*This Virtual Life: Escapism and Simulation in Our Media World*», 2001), Д.Келльнера («*Ernst Bloch, Utopia and Ideology Critique*», 1997), Й.-Ф.Туана («*Escapism*», 2000), П.Холландера («*The Survival of the Adversary Culture: Social Criticism and Political Escapism in American Society*», 1991) та ін. Дослідники зосереджуються на аналізі ескапізму з ускладненим набором соціальних вимог до індивіда, аналізуючи різноманітні, пов'язані з ескапізмом культурні та психологічні явища (А.Еванс), досліджуючи його як атрибутивний компонент будь-якої культури, що може бути охарактеризований як глобальний відхід від природного буття (Й.-Ф.Туан), розглядаючи у зв'язку із парадоксальністю культури (Д.Келльнер) або обмежуючись уявленнями про нього як про «відхилення від норми» (П.Холландер). Різниця у трактуванні поняття показує, що в сучасній культурі ескапізм – це складний соціокультурний феномен, що відображає кризу самоідентифікації, зростання індивідуалізму, віртуалізацію сприйняття реальності.

Уявлення про ескапізм як про втечу від повсякденного буття та/або постапокаліпсису до альтернативної реальності, прийняте раніше, не може охопити реально існуюче явище, оскільки такий підхід акцентує лише на одній стороні даного феномену. На думку Д.Літінської цим поняттям «означають стиль життя (або світосприймання), який заміняє реальні відношення уявним світом» [3, 308]. В цій якості ескапізм розглядається як засіб переоцінки цінностей, стаючи характерною рисою відношення до світу сучасної людини, оскільки в його основі сумніви у доцільності предметів і явищ та індивідуальний пошук глибинного змісту.

Спробуємо проаналізувати специфіку осмислення ескапістської філософії одним із найвидатніших британських авторів Іаном Макьюеном, якого не випадково називають «чорним чарівником сучасної британської прози». Письменник вдається до демонстративного створення межових ситуації, коли хиткість навколишньої реальності дозволяє справжній людській сутності вийти на поверхню, а випадковість, що стає долею, на перевірку виявляється психічною містифікацією. Тому і не дивно, зауважує Д.Дроздовський, що прозаїк часом залишає свої географічні топоси, не називаючи їх [2]. Виключенням стає роман, відзначений у 1998 р. Букерівською премією, в якому місце дії заявлено вже у самій назві. Ряд важливих питань, що піднімаються у ньому, перетворюють твір на гостру соціальну сатиру на британську верхівку суспільства. Композитори і політики, журналісти і видавці, усі учасники суспільного життя, життєвий успіх яких залежав від консервативних принципів, піддаються критиці як зграя лицемірних та розважливих егоїстів: «*The world was its usual mess: fish were changing sex, British table tennis had lost its way and in Holland some unsavory types with medical degrees were offering a legal service to eliminate your inconvenient elderly parent. All one needed was the aged parent's signature in duplicate and several thousand dollars*» [7, 16]. Звідси бере початок назва роману І.Макьюена – евтаназія легалізована в Амстердамі. Звернення до неї стає звинуваченням людській природі, а особливо поколінню

шістдесятників, до якого належать всі учасники подій. Можна провести паралель між романом «Амстердам» британського автора та п'єсою «Подорож Аліси до Швейцарії» швейцарського драматурга Лукаса Берфуса, який також розмірковує над тим, що у сучасній Європі називається «етичним питанням», оголюючи і зовнішні перешкоди на шляху приречених, і їх внутрішні мотиви.

Проте, незважаючи на відзнаку, твір отримав досить суперечні відгуки, подеколи фігуруючи як один з «найгірших» романів письменника. Критики вказували на «надлишковість збігів» та відчутну «передбачуваність» [5, 4], яка криється вже у заголовку, вбачали у романі «темну та похмуру розповідь про сучасну Британію», де самозакоханість та егоїзм превалюють над чесністю та моральністю поведінки [6, 189]. Втім, зважаючи на роздуми І.Макьюена над «етичною недоречністю як проявом умовної гостинності друзів і ворогів» [9, 17], текстуальна гра значень у романі стає важливим елементом оповідної стратегії автора. На ній побудована не лише інтрига, а й смислова тканина тексту, що відкриває простір для багатозначності. Місто «без передсудів» стає узагальненим метафізичним символом у житті головних героїв, функціонуючи як простір дії, «маршрут їхньої свободи». І в цьому надзвичайно гостро відчувається ескапістська проблематика, однією із головних рис якої є подорож людини у створений нею уявлений, але зрозумілий світ, яким вона може керувати. Цей світ не матеріальний, він не «живе за законами» реального світу, і саме тому він підвладний людській волі. Але головним у романі «Амстердам» стає не переміщення у просторі, а ті зміни у свідомості, які спричиняють цей рух.

Головний герой – «ручний одомашнений геній» Клайв – реакціонер і мізантроп, спадкоємець Ральфа Воан-Вільямса і автор маніфесту «Згадати прекрасне», в якому визначення природи людини розкривається через визначення прекрасного у музиці, перебуває у конфлікті із самим собою. Він намагається відповідати самому собі – молодому, відчайдушному, зухвалому, сміливому, талановитому генію. Але вже не виходить. Відчуваючи фізичний, духовний та моральний занепад, почуття застигlosti, що є «символічною репетицією хвороби» (на думку Д.Четрінеску, твір «фокусується на болі та недузi, що оточують жертви» [4]), Клайв обирає самотність, навмисно ізолюючи себе у мізантропії, ненависті та самоненависті. Він свідомо поглиблює прірву між собою та іншими людьми, усвідомлюючи в душі, що відрізняється від інших, та поступово поринає у світ власних мрій, користуючись силою свого таланту. І.Макьюен змушує читача повірити, що композитор наділений справжнім талантом, адже Клайв береться за написання «Симфонії тисячоліття» – «*a hymn, an elegy for the maligned and departed century, this symphony would have taught his audience how to listen to, how to hear, everything else he had ever written*» [7, 51], прагнучи довести свою професійну цінність та утвердити життєву позицію. Ескапізм у романі розглядається як створення нового світу, що характеризується соціальною невизначеністю, непевністю, експериментальними пошуками, сумнівами та іронією, пов'язаною з подвійною природою міста як реальності та зображення одночасно.

Лондон, один із найважливіших образів у традиції англійської літератури, постає у романі похмурим, критичним й мало не хаотично зображеним світом у стані соціальної та моральної розгубленості. Величезний неупорядкований лондонський пейзаж – це забудований ландшафт потворності та безглуздої активності заіржавілого міста: «*On the edges of a rusty-looking town, an expanse of industrial wasteland was being returned to forest; saplings in plastic tubes stretched almost to the horizon, where bulldozers were spreading topsoil*» [7, 94]. У ньому проглядає «дух урбаністичного апокаліпсису» (М.Бредбері), «смерть, величезна глобальна криза й відчуття близької катастрофи, що нависають над добропристойним, поліпшеним життям представників середнього класу» [1, 378].

Місто із продажним журналізмом та мистецтвом на замовлення стає уособленням замкнутого світу зневіри, безвиході, туги та наростаючого безумства, що вбиває душу людини. Демонізація лондонського простору пов'язана з відчуттям дезорієнтації, небезпеки, його здатністю провокувати параноїдальні стани і галюцинації («*In a near-hallucinatory Clive succumb to a dreamless sleep that was a sick numbness, a void, a death*» [7, 13]). Водночас у ньому активізуються механізми підсвідомого, що сприяють духовним пошукам героя, визначають його екзистенцію. Причому мотив пошуку прихистку пов'язаний з мотивом втечі від міста, відчутна «тілесність» якого функціонує як живий організм, що має свій характер і волю. Досить жорстка суспільна структура виявляється неприхильною до людини, яка знаходить сили, щоб протистояти цій ворожості або послабити її, переключаючи увагу на ідеальний світ, що не має реального втілення. Змушений вдатися до пошуку раю, «ідеальної землі», Клайв втікає з холодного похмурого Лондону до Озерного краю. Асоціативне значення цього району Англії із суворою зовнішністю скель та немислимою давністю гір ґрунтується на уявленнях про нього як духовне осереддя В.Вордсворта та Дж.Остін. Саме туди направляється герой у пошуках сакральності та спокою. Насолоджуючись самотністю, Клайв заглиблюється у духовний світ природи і віднаходить завершення мелодії у співі великої сірої пташки. «*It came as a gift. A large gray bird flew up [...] piping sound on three notes, which he recognized as the inversion of a line he had already scored for a piccolo. How elegant, how simple*» [7, 114]. Однак згодом сила уяви і сприйнятливість обертаються проти Клайва, перетворюючи вигаданий світ на згубну пастку. Прагнучи якнайскоріше записати почуте, Клайв стає випадковим свідком згвалтування жінки, зіштовхуючись з етичною дилемою збереження своєї самоокресленої незалежності шляхом виключення інших. «*It was as if he weren't there. He wasn't there. He was in his music. His fate, their fate, separate paths. It was not his business. This was his business, and it wasn't easy, and he wasn't asking for anyone's help*» [7, 135]. Самовиправданням стає мелодія, що «не витримає фізичного хвилювання». Ескапізм, таким чином, формує певні моделі мислення та поведінки людини, які не завжди сприяють удосконаленню її особистих якостей [8], змушуючи читача замислитись над тим, що відбувається у сучасному світі: «*There was something seriously wrong with the world for which neither God nor His absence could be blamed*» [7, 94].

Подальші принизливі невдачі та падіння здаються цілком доречними. Із Озерного краю Клайв втікає до Лондона. «*He wanted the anonymity of the city again, and the confinement of his studio, and – he had been thinking about this scrupulously – surely it was excitement that made him feel this way, not shame*» [7, 151]. Але вдома замість натхнення й гармонії творчості Клайв переживає відчай, спустошеність та неспроможність. Відволікаючись від роботи напруженими стосунками із найкращим другом Верноном, композитор припускається декількох помилок у своєму творі. Переоцінивши власні здібності, він заганяє себе у глухий кут, вбачаючи єдиний вихід у подорожі до Амстердаму. Ескапістське світовідчуття героя передається через мотив втечі від самого себе, що повністю поглинає розумові та фізичні сили героя. Популяризований в текстах 1990-х років, образ Амстердаму як міста радикальної свободи від заборон і юридичних обмежень та «альтернативного» способу життя переважав в літературі протягом тривалого часу. У романі І.Макьюена столиця Нідерландів перетворюється на прекрасне місто мрії, що захоплює своїм спокоєм, цивілізованістю та раціональністю. «*What a calm and civilized city Amsterdam was. So consoling [...], such a tolerant, openminded, grown-up sort of place. There was never a city more rationally ordered*» [7, 176].

Клайв приїздить до Амстердаму на репетицію Британського симфонічного оркестру в Концертгебау, де має відбутися прем'єра його «Симфонії тисячоліття». Дводенні репетиції сприймаються ним як рубіконом перед прем'єрою у Бермінгенському Фрі-трейд-холі. Але приховане бажання отримати доступ до найвищих духовних сфер перетворює життя свого власника на справжній кошмар, змінюючи простір на інфернальний лабіринт, наповнений гротескними фігурами і лякаючими звуками. За таких обставин ескапістські настрої героя не можуть не активізуватися знову. Та оскільки сили вже підірвані, відбувається закономірна зміна характеру його ілюзій. Лише в Амстердамі під час генеральної репетиції композитор усвідомлює недосконалість симфонії, яка стає «постмодерним цитуванням» «Оди до радості» Бетховена. «*Now the proof, the very signature of genius had been spoiled, and greatness had been snatched away. For Clive knew that he would never again attempt a composition on such a scale; he was too weary, too emptied out, too old*» [7, 189]. Його творчий потенціал перетворюється на хворобливу одержимість. Протягом усього роману Клайв здійснює спроби втечі від буденності через занурення у творчість, красу природи, дружбу із Верноном, філософствування та музику. Жоден із перерахованих шляхів не приводить до бажаної гармонії, зовнішні обставини перешкоджають інтеграції у будь-яку структуру існуючої реальності. Останній акт похмурого ескапізму – смерть героя – на зовнішньому рівні пояснюється гіркотою власних невдач, що призводить до подвійного вбивства. Але, враховуючи двомірну структуру оповіді, фінал є неоднозначним. Замість рятівної творчості героя очікує безрозсудство та смерть, яка, саме через врахування іншого ілюзорного рівня тексту, відбувається у потрібний час. Клайв захворів і не здатний більше писати музику (симптоми його хвороби помітні вже на самому початку

роману). Тому фінальна загибель стає логічним результатом його самодеструкції. І в цьому полягає парадокс роману «Амстердам» – протиставлення комічного і трагічного, явного і прихованого: «*In a language as idiomatically stressed as English, opportunities for misreadings are bound to arise [...] as with words, so with sentences. This was the comic nature of their fate; a first-class stamp would have served both men well. On the other hand, perhaps no other outcomes were available to them, and this was the nature of their tragedy*» [7, 204].

Місто спокою стає останнім притулком, містом помилок (це підтверджує цитата-епіграф з «Перехресть» В.Г.Одена), які неможливо виправити. І.Макьюен яскраво описує небезпеку ескапістського світовідчуття, що веде творчу особистість до розпаду. У фінальній фразі роману – «*As far as the welfare of every other living form on earth was concerned, the human project was not just a failure, it was a mistake from the very beginning*» [7, 206] – відчувається недвозначний вирок автора технократичному матеріалізму свого часу, його конфліктній та метушливій природі, від якої герой прагне звільнитися.

1. *Бредбері М.* Британський роман нового часу / пер. з англ. В. Дмитрука. – К.: Ксенія Сладкевич, 2011. – 480 с. 2. *Дроздовський Д.* Іен Мак'юен: між жахом мови й літературою жажів // Літакцент, 2013. – 6 лютого. Режим доступу: <http://litakcent.com/2013/02/06/ien-makjuen-mizh-zhahom-movu-j-literaturoju-zhahiv/> 3. *Литинская Д.* Типы современного эскапизма и феномен экзистенциального эскапизма // Ярославский педагогический вестник. – 2012. – № 1. – Том I. (Гуманитарные науки). – С. 308-311. 4. *Chetrescu D.* Rethinking Spatiality: The DegradedBody in Ian McEwan's Amsterdam. Режим доступу: <http://www.ianmcewan.com/bib/articles/chetrescu.html> 5. *Childs P.* The Fiction of Ian McEwan. London: Palgrave, 2005. – 240 p. 6. *Malcolm D.* Understanding Ian McEwan. Columbia: University of South Carolina Press, 2002. – 216 p. 7. *McEwan I.* Amsterdam. Anchor Books, 1999. – 208 p. 8. *Mumford L.* The Culture of Cities. – N-Y.: Ungar, 1994. – 116 p. 9. *Tsai Jen-chieh.* Question of Reception Ethics: Amity and Animosity in Ian McEwan's Amsterdam. Режим доступу: <http://benz.nchu.edu.tw/~intergrams/intergrams/121/121-tsai.pdf>

*Дарина Гладун,
бакалавр,
Інститут філології
КНУ імені Тараса Шевченка*

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР У КИЄВІ НА ПОЧАТКУ 20-ИХ РОКІВ XX СТ. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ НЕОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЮРІЯ МЕЖЕНКА)

У статті розглядається стан українського театру в час відбудови та відродження після громадянської війни за матеріалами архівних документів Юрія Меженка.

Ключові слова: літературна критика, театр, модерністські тенденції, автограф.

В статье рассматривается состояние украинского театра во время восстановления и возрождения после гражданской войны по материалам архивных документов Юрия Меженка.

Ключевые слова: литературная критика, театр, модернистические тенденции, автограф.

In this article the state of Ukrainian theatre in the time of it's reconstruction and revival after the civil war based on the archive documents of Yuriy Mezhenko is being examined.